

Raadsvragen

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp over dak- en thuislozen nav Ethos-telling

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 22 oktober 2025 heeft de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over daklozen Den Helder, het antwoord vindt u onder de vraag:

1. Hoeveel GGZ-cliënten, dak- en thuislozen verblijven momenteel in Den Helder en hoeveel zijn daarvan oorspronkelijk afkomstig uit andere gemeenten?

Wij zijn momenteel bezig om deze groep in beeld te brengen maar hebben hier nu geen sluitend antwoord op. dnoDoen heeft een afspraak staan met GGZ en Brijder om de bewoners/cliënten met elkaar door te nemen en te kijken naar overlap en aanvullend het gesprek te voeren over de juiste passende begeleiding voor deze groep bewoners.

Cijfers over aantallen dak- en thuislozen en hun herkomstgemeente zijn eerder met u gedeeld (brief kenmerk 0000454378) en beantwoord (brief kenmerk 0000478279). Hoeveel hiervan een GGZ indicatie hebben is op dit moment niet duidelijk.

2. Ontvangt Den Helder een financiële vergoeding voor iedere persoon (zoals dak- en thuisloze) die vanuit andere gemeenten naar onze opvang of voorzieningen wordt doorverwezen?

Nee, de gemeente Den Helder is centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang (hierna te noemen MO). De bekostiging vanuit het Rijk wordt aan de centrumgemeenten uitbetaald.

3. Zo nee, waarom niet en hoe verantwoord het college dat Den Helder die kosten draagt voor mensen die feitelijk niet uit onze gemeente afkomstig zijn?

Zie beantwoording van vraag 2. Omdat wij centrumgemeente zijn ontvangen wij de middelen voor de maatschappelijke opvang voor de hele regio. Vanuit deze middelen wordt de opvang betaald.

4. De ontvangen vergoeding vanuit het Rijk bedraagt 255.000 euro per jaar. Hoe is dit bedrag tot stand gekomen en op hoeveel personen van deze doelgroep?

Dit bedrag ontvangen wij als centrumgemeente vanuit het Nationaal Actieplan Dakloosheid (NAD). Dit actieplan is gericht op het voorkomen en tegengaan van dakloosheid met als doel dat er in 2030 niemand meer dakloos is. Dit budget is niet op personen gericht maar op acties.

Vanuit het Rijk wordt jaarlijks €450 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Met een landelijke verdeelsleutel is vanuit het Rijk het

bedrag van €255.000 aan ons als centrumgemeente toegekend. Vanuit dit bedrag kunnen wij, zoals het plan ook aangeeft, gerichte acties uitzetten. Denk hierbij aan projectkosten of personeelskosten die een bijdrage leveren aan het voorkomen en tegengaan van dakloosheid.

5. Daarnaast ontvangt gemeente Den Helder 1.769.182 euro per jaar als centrumtaak maatschappelijke omvang. Welke afspraken m.b.t. de uitvoering en financieel heeft het college voor gezamenlijke aanpak in de Noordkop?

Voor de uitvoering van de centrumgemeente taak MO zijn er veel uitvoeringslijnen die in samenhang worden opgepakt. De uitvoering van de nachtopvang is vanuit de regio belegd bij dnoDoen. Daar is nu ook de Centrale Toegang belegd.

De budgetten MO/BW zijn sinds afgelopen januari samengevoegd. De raad is hier in de eerste tussenrapportage over geïnformeerd. Dit is gedaan omdat geconstateerd wordt dat de middelen voor MO ontoereikend zijn en bij BW er voldoende financiële middelen zijn. De kosten voor MO en BW kunnen dus uit het gezamenlijke budget bekostigd worden.

In het Regionaal Versterkingsplan Aanpak Dak- en Thuisloosheid zijn diverse gezamenlijke ambities en projecten geformuleerd, waarbij de 4 gemeenten samen optrekken. Bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van ankerplaatsen en het toewerken naar Housing First. We gaan dit plan samen met de regio actualiseren en meer in lijn brengen met het Nationaal Actieplan Dakloosheid.

In Den Helder is het programmaplan Zorg en Wonen vastgesteld. In het programmateam Zorg en wonen werken we binnen de gemeente Den Helder integraal samen aan de opgave, samen met onze partners in de stad. Daarnaast trekken we vanuit het programmateam samen op met de regio,. Denk hierbij aan het gezamenlijk opstellen van een regionale Woon-Zorgvisie, het uitvoeren van een Preventiescan en de Ethos telling.

6. Kan het college inzicht geven in de extra lasten (financieel en organisatorisch) die de centrumgemeente-rol met zich meebrengt?

Voor het uitvoeren van de taken die een centrumgemeente met zich meebrengt ontvangen wij vanuit het gemeentefonds extra financiële middelen. Bij de beantwoording van vraag 5 gaan we hier verder op in.

7. Het college geeft aan (begroting) 2026) dat zij in 2026 voorzieningen nachtopvang gaat uitbreiden en vernieuwen. Waar is die uitbreiding en wat wordt er vernieuwd?

Op dit moment zijn er acht nachtopvangplekken aan de Spoorgracht. De huidige locatie is verouderd, en qua capaciteit te klein om iedereen die rechthebbend is op MO op te kunnen vangen. Daarom wordt er al langere tijd gebruik gemaakt van Hotel Den Helder om bijvoorbeeld vrouwen op te vangen en om personen die niet terecht kunnen aan de Spoorgracht toch van een slaapplek te kunnen voorzien. Op dit moment vindt er nog een locatieonderzoek plaats naar de mogelijkheden om de nachtopvang te verhuizen. Een locatie waar iedereen opgevangen kan worden en die 24 uur per dag open is heeft hierbij de voorkeur.

8. Wat zijn de kosten hiervan?

Dit is nog niet bekend en ook afhankelijk van de locatie die gevonden wordt.

9. Welke afspraken bestaan er binnen de regio Kop van Noord-Holland over de verdeling van taken en kosten m.b.t. dak- en thuislozen?

Deze vraag is beantwoord in vraag 2,3 en 5.

10. Hoeveel personen hebben sinds 2023 gebruik gemaakt van de nachtopvang, maatschappelijke opvang of beschermd wonen, uitgesplitst naar de gemeente van herkomst?

Gemeente Den Helder is centrumgemeente voor Beschermd Wonen. De voorzieningen voor beschermd wonen zijn regionaal en bevinden zich dan ook verspreid over de regio. In totaal zijn er 166 Beschermd Wonen plekken. Jaarlijks stromen regionaal ongeveer 30 tot 45 personen uit een beschermd wonen voorziening. Ongeveer 40% van deze groep kan daarna zelfstandig wonen. De overige 40% heeft behoefte aan een geclusterde of begeleide woonvorm en 20% aan een overige woonvorm (denk aan GGZ-W of WLZ). In 2024 waren er 87 personen met een BW-Wmo indicatie en 160 personen met een BW-Wlz indicatie. (bron. Woonzorgweter Companen). Op basis van het jaarverslag van dnoDoen over het jaar 2024 is de volgende informatie over aantallen beschikbaar voor wat betreft het aantal mensen dat in de nachtopvang verbleef, en dat we eerder met u hebben gedeeld:

Den Helder	73	Noordkop	107	86%
Schagen	11	Niet Noordkop / onbekend	18	14%
Hollands Kroon	19	Noordkop: 107 pp, verdeling Noordkop in %		
Texel	4	Den Helder	68%	
Overig Noord-Holland	5	Schagen	10%	
Overig NL	2	Hollands Kroon	18%	
Onbekend / overig	11	Texel	4%	
	125			

In het jaar 2023 zijn er 188 unieke personen voor de Noordkop bekend.

11. Hoe wordt voorkomen dat mensen langdurig in de noodopvang verblijven i.p.v. door te stromen naar een vaste woonplek?

Het is goed om nog eens aan te geven dat uit de ETHOS-telling blijkt dat van het aantal dak- en thuislozen in onze regio, 7% in de noodopvang en 10% in de tijdelijke opvang verblijft. Daarnaast verblijft 13% in de openbare ruimte, mensen die waarschijnlijk af en toe een beroep doen op maatschappelijke opvang. Deze groep heeft vaak geen persoonlijk netwerk (meer) om op terug te vallen of kampt met méér problemen, dan alleen een woonprobleem. Door verblijf in de maatschappelijke opvang nemen problemen eigenlijk alleen maar toe. Om aan problemen (groot of klein) te kunnen werken is het noodzakelijk dat er enige vorm van woonrust of zekerheid is. Pas wanneer er een stabiele (tijdelijke) woonplek is kunnen personen aan de slag met eventuele problematiek en worden problemen niet groter.

Het is nodig om meer tijdelijke en structurele woonplekken te creëren – één van de doelstellingen van het programma Zorg en wonen. Daar werken we niet alleen lokaal aan, dat is ook een regionale opgave, waarin we samenwerken met de regiogemeenten. In de – op dit moment nog niet vastgestelde - Wet Versterking regio op de Volkshuisvesting, zal na

vaststelling wettelijk bepaald zijn welke mensen recht hebben op urgentie: de urgente aandachtsgroepen. Op dit moment wordt voor de regio Kop van Noord-Holland de regionale Woonzorgvisie opgesteld. Onderdeel daarvan is komen tot 'fair share' afspraken met de regio voor het huisvesten van deze urgente aandachtsgroepen op de woningmarkt. Mensen die nu in instellingen (zoals maatschappelijke opvang, beschermd wonen, in klinische setting, jeugdinstellingen of detentie) verblijven vallen daaronder. Ook wordt toegewerkt naar een regionaal afgestemde urgentieverordening. Daarnaast onderzoeken we wat mogelijk is in de tijdelijkheid en moeten we ook kijken naar woonconcepten die zich richten op doelgroepen die meer zorg en ondersteuning nodig hebben bij het wonen. Denk daarbij aan woonplekken op instellingsterreinen en ankerplaatsen. Deze woonconcepten, met daaraan gekoppeld toezicht én passende ondersteuning en zorg op maat, zijn essentieel voor meer rust in de opvang en in de stad.

Door de wachtlijst voor een sociale huurwoning, het ontbreken van financiële middelen voor koop of middeldure huur en door het ontbreken van passende woonplekken voor bijvoorbeeld mensen met een WLZ-indicatie en/of GGZ-problematiek, zien we een stagnatie in uitstroom. Er is dus een breed palet aan woonoplossingen nodig.

12. Hoe wordt er samengewerkt met de woning corporatie(s) en zorginstellingen om de uitstroom te bevorderen?

Zie beantwoording van vraag 11.

13. Hoe borgt het college de veiligheid en privacy van deze doelgroep in de opvanglocaties, gezien de toename van kwetsbare doelgroepen (waaronder GGZ-cliënten).

Dat is op dit moment lastig omdat de huidige opvanglocatie aan de Spoorgracht die ruimte niet biedt. Om veiligheid en privacy goed te kunnen borgen is het wenselijk en aan te raden om personen een eigen kamer aan te bieden. Binnen de huidige opvang aan de Spoorgracht is dit helaas niet mogelijk. Ook om die reden zijn we dringend op zoek naar een nieuwe locatie waarin we dit wel kunnen organiseren.

Daarnaast zijn we in gesprek met o.a. het Zorgkantoor en de GGZ over passende plekken voor personen die niet in een reguliere nachtopvang 'thuis' horen. Binnen de nachtopvang kan vaak niet de specialistische begeleiding geboden worden die wel wenselijk is bij personen met een WLZ-indicatie of ernstige GGZ-problematiek.

14. Heeft het college signalen ontvangen van overlast, onveiligheid of klachten in of rond de opvanglocaties en zo ja, hoe is dit opgepakt?

Ja. Zie hiervoor ook de RIB met kenmerk 488588.

15. Welke scenario onderzoekt het college voor een toekomstige invulling van de centrumgemeente, bijvoorbeeld samenwerking in de overdracht van taken aan de regio? Zie regionale samenwerking.

Zoals in de eerdere beantwoording van deze vragen beschreven is worden de acties die te maken hebben met het voorkomen en tegengaan van dakloosheid allemaal regionaal opgepakt.

Den Helder, 4 november 2025

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

A handwritten signature in blue ink, featuring a stylized 'K' shape followed by a horizontal line and a small flourish.

K. (Koen) van Veen
secretaris